

Zmysly- čuch, chuť a iné
receptory

Čuchový zmysel

Zmysel = čuch

Zmyslový orgán = nos

Receptory = vlásokové bb. čuchového epitelu,
nosovej sliznice

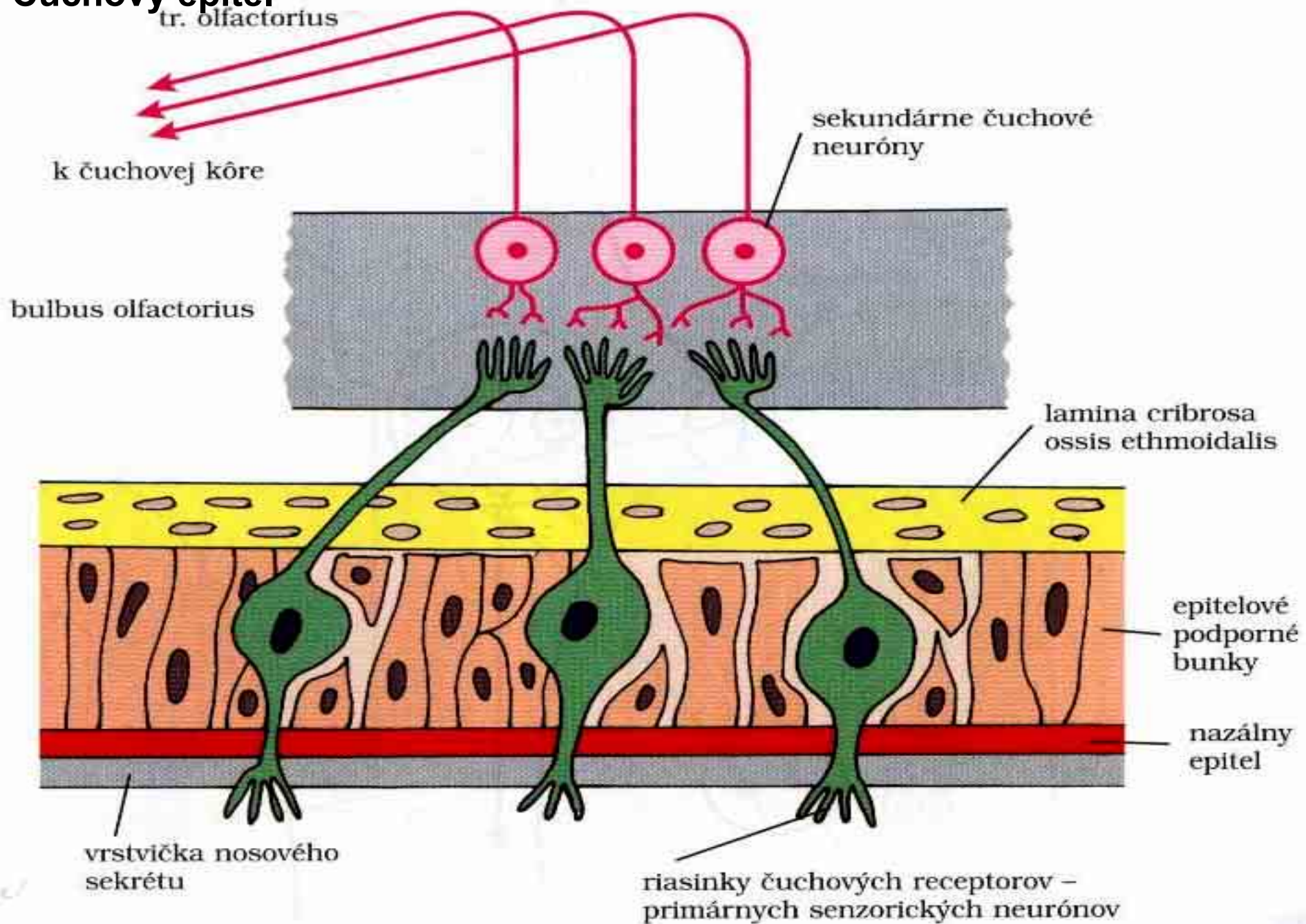
Projekčná oblasť = temporálny lalok

Nervové dráhy = n. olfactorius

n. trigeminus

- 1) rec. bunky - **chemoreceptory** (vlásokové bunky) na povrchu ukončené vezikulou – vystupujú cílie – tvoria mukóze podobnú tekutinu – pokrýva ich povrch
- 2) podporné bunky
- 3) malé bazálne bunky – náhrada odumretých rec. buniek

Čuchový epitel

Adekvátny podnet – látky (ligand) rozpustené v nosovom hliene – aktivácia receptora spojeného s Gproteínom – aktivácia adenylátcyklázy - $\uparrow$ cAMP $\rightarrow$ otvorenie Na^+ kanála $\rightarrow$ depolarizácia $\rightarrow$ AP

Kritériá pre vnem: kvalita, kvantita, vonk. podmienky (teplota, vlhko, iné vône)

Henningova klasifikácia pachov: 6 základných pachov a vôní

- kvetové
- ovocné
- živicové
- koreninové
- hnilobné
- spáleninové

Chuťový zmysel

Zmysel = chuť

Receptor = chuťový pohárik – chemoreceptor

Podnet = rozpustená chemická látka

Projekčná oblasť = čelový lalok

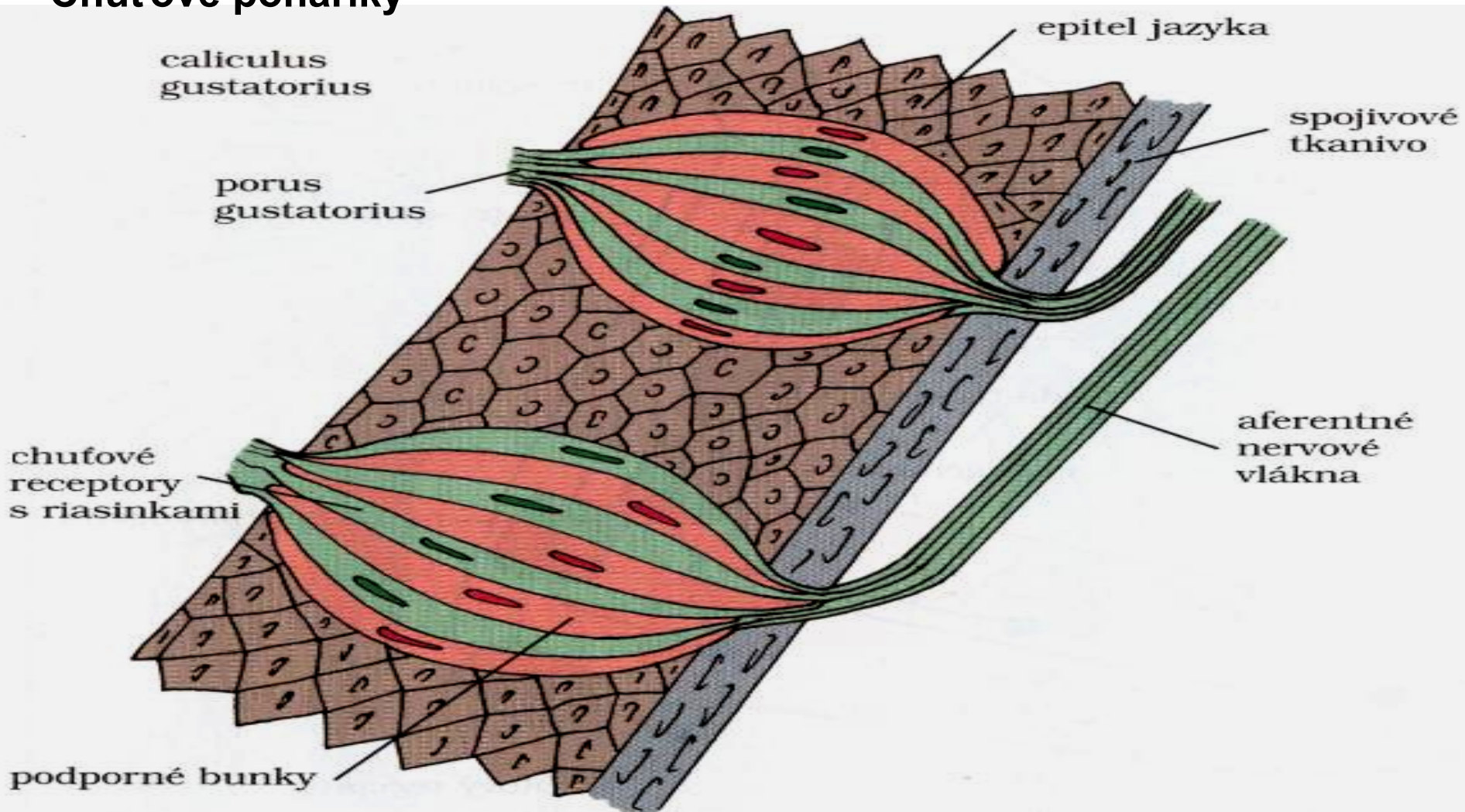
Nervová dráha = n. facialis VII

n. glossopharyngeus IX

Chuťový pohárik: vajcovitý tvar

- vláskové bunky (zakončené chuť. vláskami, vystupujú z chuť. pohárika), na povrchu jemné otvory – chuť. póry
- podporné bunky

Chuťové poháriky

Adekvátny podnet: látky rozpustené v slinách cítime po ich vstupe do chuť. pórov - interakcia s receptormi na chuť. vláskoch → aktivácia Na^+ kanála, Na^+ vstupuje do bunky – depolarizácia - **receptorový potenciál**

Exteroreceptory kože

Voľné nervové zakončenia: v pokožke, reakcia na tlak, dotyk

Meissnerove telieska: na rozhraní pokožky a kože, v nevlasatých, neochlpených častiach kože – pery, končeky prstov, dlane, chodidlá, bradavky, vonkajšie pohlavné orgány

- ľahké dotyky, posúdenie hladkosti, drsnosti povrchu

Paciniho telieska: v hlbšom podkožnom tkanive rúk, nôh, penisu, klitorisu, uretry, prsníkov, vo svalových šľachách, v kĺbových väzoch

- reakcia na vyšší tlak, vibrácie

Ruffiniho telieska: v hlbších vrstvách kože, v kĺbových puzdrách

- informujú o pretrvávajúcich dotykoch, hrubších deformáciách tlakom

Merkelove disky: v končekoch prstov, citlivé na kolmý a postranný tlak

Krauseho telieska: chlad

Golgiho-Massoniho telieska: teplo